

Romakép Műhely 9 (2019)

MyStreet - A magyarországi minor képek története és jelenlegi helyzete

Kulcsszavak: MyStreet, kisebbségi kép/minor média, részvételi videó, civil újságírás, privát film

A Romakép Műhely 2019 tavaszi évadának fő témája a részvételi és közösségi filmkészítés, amely olyan tudományterületekkel érintkezik, mint a vizuális antropológia vagy az autoetnográfia. A filmprogrammal párhuzamosan futó kutatás módszertanát a részvételi akciókutatás és a digitális történetmesélés alapján alakítjuk ki. A program összeállításakor elsősorban a helyi és kisközösségi képviseletre fókuszálunk, amely megvalósulhat művészeti formában, ölthet politikai funkciót és működhet mint civil újságírás. A program elméleti és gyakorlati keretétül kínálja magát a MyStreet-projekt, amely mint téma már szerepelt a Romakép Műhelyben. Célunk az, hogy elsősorban (de nem kizárólag) rövidebb-hosszabb videók (kvázi dokumentumfilmek) segítségével feltérképezzük, hogy a gazdag mozgóképes kultúra különböző területein a bármilyen szempontból kisebbséginek minősíthető vizuális önreprezentáció miként szerepel, illetve ha nem szerepel, akkor a hiánynak mi az oka. A mozgókép mellett megjelenhet a fénykép (ahogy mindig is a Romakép Műhely története során, 2019-ben például a Csoszó Gabriella vezette fotóiskola révén).

A programot 2018 őszén készítettük elő az ELTE Média és Kommunikáció Tanszékén egy mesterszakos kurzus keretében (Kulturális gyakorlatok). A hallgatók közreműködésével összeállítottuk a pontos programot, kutatást végeztünk az egyes programelemekre vonatkozóan, szakirodalomlistát állítottunk össze, és elkezdjük a program szervezését (kapcsolatfelvétel az intézményekkel, a szakértő vendégekkel).

Az ELTE Kommunikáció és Média Tanszékén megalapított Minor Média/Kultúra Kutatóközpont egyik kutatási projektje a magyarországi részvételi videózás, illetve tágabban a kisebbségi, részvételi és művészeti alapú képkészítés (minor média) történetének és jelenlegi helyzetének feltérképezése, továbbá a térkép alapján egy hálózat kiépítése. A kutatóintézet nevében szereplő „minor média” kifejezés jelen esetben arra utal, hogy a részvételi képkészítésnek a kisebbségi közösségek önreprezentációjában betöltött szerepét szeretnénk vizsgálni. Ezen belül is azt az alternatív képképzést, amely a domináns (közszolgálati és kereskedelmi médiában keringő) képek ellensúlyozását jelentheti. Történeti előképünk egyrészt a privátfilm és annak művészi kisajátításai, feldolgozásai (Bódy Gábor, Tímár Péter, Forgács Péter), másrészt a privát és a nyilvános átfedésében létező ön- és közösségi ábrázolás mozgalmi (Mass Observation, MyStreet, részvétel alapú médiaantropológiák), harmadrészt pedig a magyarországi civil videóműhelyek tevékenysége (pl. médiaiskolák, médiaműhelyek). A kutatás nyilvánosságát a Romakép Műhely hatrészes filmprogramja jelenti. A programot, amely nyitott minden érdeklődő számára, a Romakép Műhely c. egyetemi kurzust látogató hallgatók szervezik.

Cseke Balázs,
ELTE kommunikáció- és médiatudomány mesterszakos hallgató

Müllner András,
a Minor Média/Kultúra Kutatóközpont vezetője, a Média és Kommunikáció Tanszék oktatója

Varga Krisztina,
az ELTE Film-, Média és Kultúratudomány doktori programjának hallgatója

Budapest, 2019. 2. 3.